

Ochrona środowiska w 2019 r.

30.06.2020 r.

Wzrost ilości odpadów komunalnych zebranych selektywnie w porównaniu do roku poprzedniego.

W 2019 r. odnotowano spadek poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej¹ i ludności o ok. 7% w porównaniu do roku poprzedniego, zmniejszyła się ilość wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych o blisko 1%, nastąpiła także redukcja emisji zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza o 15% oraz gazowych o 7%. Zmniejszyła się o 1% ilość wytworzonych odpadów.

Woda i Ścieki

Pobór i zużycie wody

W 2019 r. odnotowano spadek poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności o ok. 7% w porównaniu do poprzedniego roku (z 9,9 km³ do 9,3 km³). Największy udział w poborze wody (ok. 68%), przypadają na cele produkcyjne (6,3 km³, wobec 6,8 km³ w 2018 r.). Pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych uległ spadkowi o 3% i wyniósł 0,8 km³. Natomiast pobór wody na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej utrzymał się na tym samym poziomie co w roku 2018 i wyniósł 2,1 km³.

Głównym źródłem zaopatrzenia gospodarki narodowej w wodę są wody powierzchniowe. Ich pobór w 2019 r. wyniósł 7,4 km³ i pokrył 80% potrzeb. Wody powierzchniowe wykorzystywane były głównie do celów produkcyjnych w przemyśle. Pobór wód podziemnych wyniósł 1,8 km³ i był zbliżony do poboru w 2018 r.

Tablica 1. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru

Wyszczególnienie	2018	2019
	w hm ³	
Ogółem	9886,2	9253,8
Wody powierzchniowe	8065,0	7437,2
Wody podziemne	1772,6	1772,3
Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych (użyte do produkcji)	48,6	44,3

W 2019 r. zużycie wody wynosiło 8,8 km³, co stanowiło 94% wartości zużycia zanotowanego w ubiegłym roku. Analogicznie jak w latach poprzednich, największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miał przemysł 71% (6,3 km³). Zużycie wody w rybactwie stanowiło 10% (0,8 km³) całkowitego zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej. Zużycie wody przez sektor komunalny, w ramach eksploatacji sieci wodociągowej wyniosło 1,7 km³ (19%). W 2019 r. zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych było zbliżone do roku ubiegłego i wyniosło 1,3 km³.

Ścieki

W 2019 r. ilość wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia kształtowała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym i wyniosła 2,2 km³, natomiast ilość ścieków nieoczyszczanych 0,1 km³. Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach z podwyższonym usuwaniem biogenów osiągnęła wartość 1,17 km³, co stanowi 56,4% ścieków oczyszczanych, natomiast ilość ścieków oczyszczanych mechanicznie wyniosła 0,46 km³ (22,3% ścieków poddanych procesom oczyszczania).

W 2019 r. pobór wody wyniósł 9,3 km³

W 2019 r. zużyto 8,8 km³ wody (94% wartości zużycia zanotowanego w ubiegłym roku)

Ilość ścieków odprowadzonych bez oczyszczania w 2019 r. wyniosła 106,0 hm³

¹ bez rolnictwa i leśnictwa

Część ścieków wymagających oczyszczenia (4,9%) nie została poddana procesom oczyszczania. Ilość ścieków odprowadzonych bez oczyszczania w 2019 r. wynosiła 106,0 hm³, wobec 106,3 hm³ w roku poprzednim.

Rok 2019 był kolejnym rokiem, w którym odnotowano spadek liczby oczyszczalni przemysłowych (z 882 w 2018 r. do 859 w 2019 r.). Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych (3278), wzrosła w stosunku do roku ubiegłego (3257). Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2019 r. wyniósł 75%, przy czym w miastach wyniósł ok. 95%, zaś na wsiach 44%.

Nieczystości ciekłe

W związku z niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturą kanalizacyjną część mieszkańców nadal korzystała z przydomowych systemów do odprowadzania ścieków. W 2019 r. liczba zbiorników bezodpływowych (2,1 mln) zmniejszyła się w stosunku do roku ubiegłego (2,2 mln). Ilość nieczystości ciekłych odebranych i dostarczonych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych wynosiła ok. 34,4 hm³ wobec 34,5 hm³ w 2018 r.

Na obszarach wiejskich znajdowało się ok. 86% ogółu liczby zbiorników bezodpływowych

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

Wielkość emisji pyłów w 2019 r., z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, tj. z zakładów o największej w skali kraju emisji zanieczyszczeń do powietrza (ok. 1900 zakładów) wyniosła ok. 27 tys. t i zmniejszyła się o 15% w stosunku do ubiegłego roku. Emisja pyłów pochodziła głównie z procesów spalania paliw (55% emisji pyłów z zakładów szczególnie uciążliwych). Głównymi źródłami emisji było przetwórstwo przemysłowe (53%) oraz jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (38%).

W 2019 r. odnotowano spadek ilości wyemitowanych zanieczyszczeń pyłowych o 15% w porównaniu do poprzedniego roku

W 2019 r. emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ukształtowała się na poziomie 198 mln t i spadła w stosunku do 2018 r. o 7%. Ponad 99% tej emisji stanowił dwutlenek węgla oraz po 0,1% - dwutlenek siarki, tlenek węgla i tlenki azotu. Dominującymi źródłami emisji przemysłowych zanieczyszczeń gazowych były jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (68%) oraz zakłady przetwórstwa przemysłowego (30%).

W 2019 r. nastąpił spadek ilości wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych o 7% w porównaniu do poprzedniego roku

Tablica 2. Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych

Wyszczególnienie	2018	2019
Liczba zakładów	1896	1878
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:		
pyłowych	31,8	27,1
w tym ze spalania paliw	17,4	14,8
gazowych	213214,2	198440,7
w tym dwutlenek węgla	211914,8	197281,7
dwutlenek siarki	217,3	179,3
tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	204,1	188,1
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %		
pyłowych	99,8	99,8
gazowych (bez dwutlenku węgla)	66,7	70,3

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2019 r. zatrzymano 17,7 mln t (99,8%) pyłów i 2,7 mln t (70,3%) gazów (bez CO₂) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w 2019 r. dla poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń gazowych wynosiły: 92,1% dla dwutlenku siarki, 72,8% dla węglowodorów, 44,8% dla tlenków azotu, 29,8% dla tlenku węgla, 39,9% dla innych zanieczyszczeń (głównie amoniaku, dwusiarczku węgla, fluoru, siarkowodoru, związków chloroorganicznych).

Ochrona przyrody i krajobrazu

Polska zaliczana jest do grupy państw europejskich o dużej różnorodności biologicznej, zarówno pod względem liczby gatunków, jak i walorów środowiskowych. Powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody (łącznie z tą częścią obszarów Natura 2000, która mieści się w granicach tych obszarów) w końcu 2019 r. wynosiła ponad 10,1 mln ha, co stanowiło 32,3% powierzchni kraju, wobec 32,6% w 2018 r.

Wskaźnik powierzchni obszarów prawnie chronionych przypadającej na jednego mieszkańca wyniósł 2633 m², wobec 2651 m² w 2018 r.

Tablica 3. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Wyszczególnienie	Liczba obiektów	Powierzchnia ogółem			
		w tys. ha	w odsetkach	w % powierzchni ogólnej kraju	na 1 mieszkańca w m ²
OGÓŁEM	10884	10107,3	100,0	32,3	2633,3
Parki narodowe	23	315,1	3,1	1,0	82,1
Rezerваты przyrody	1501	169,6	1,7	0,5	44,2
Parki krajobrazowe ^a	125	2521,8	25,0	8,1	657,0
Obszary chronionego krajobrazu ^a	387	6925,6	68,5	22,1	1804,4
Użytki ekologiczne	8348	55,4	0,5	0,2	14,4
Stanowiska dokumentacyjne	178	1,0	0,0	0,0	0,3
Zespoły przyrodniczo krajobrazowe	322	118,8	1,2	0,4	31,0

^aBez rezerwatów przyrody i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

W końcu 2019 r. zarejestrowano 34890 pomników przyrody, co stanowi spadek względem 2018 r. (35020).

Ochronie środowiska przyrodniczego i jego składników, w tym różnorodności biologicznej służą, oprócz form ochrony przyrody, tereny zieleni. W 2019 r. powierzchnia ogólnodostępnych parków spacerowo-wypoczynkowych wyniosła 24,1 tys. ha, zaś zieleńców 12,2 tys. ha, co stanowi wzrost względem 2018 r. (odpowiednio o 0,1 tys. ha i 0,9 tys. ha).

Odpady

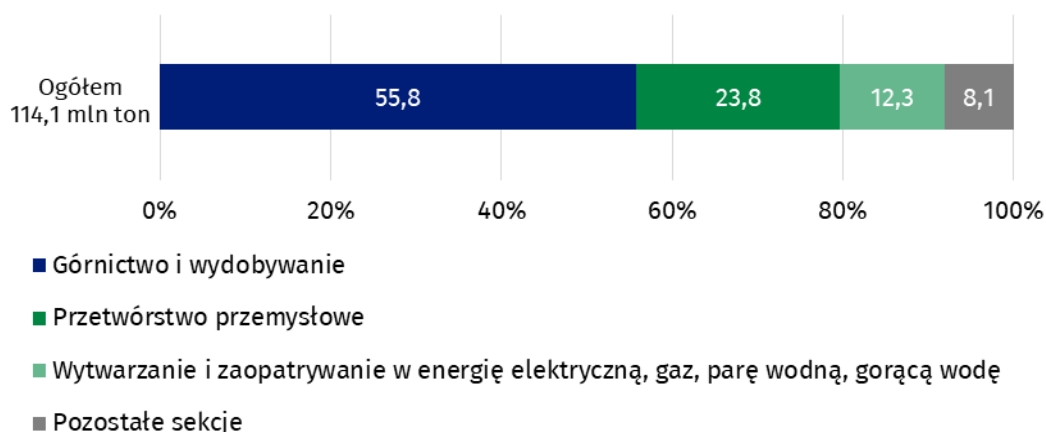
Odpady przemysłowe

W 2019 r. wytworzonych zostało 114,1 mln ton odpadów przemysłowych (spadek o 1% względem roku poprzedniego).

Głównym źródłem odpadów były, podobnie jak w latach poprzednich: górnictwo i wydobywanie (63,7 mln t), przetwórstwo przemysłowe (27,2 mln t) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (14,0 mln t).

Odnotowano spadek ilości wytworzonych odpadów przemysłowych o 1% w porównaniu do poprzedniego roku

Wykres 1. Struktura odpadów wytworzonych według rodzajów działalności w 2019 r.

Największy udział w ilości wytworzonych odpadów stanowiły odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud i innych kopalin (60%) oraz odpady z procesów termicznych (20%).

Dominującymi sposobami postępowania z odpadami wytworzonymi w 2019 r. były odzysk (48,9%) oraz składowanie (42,9%).

Ilość odpadów składowanych (nagromadzonych) w obiektach własnych zakładów na koniec 2019 roku wyniosła 1 795 mln ton. Niezrekultywowana powierzchnia składowisk odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wynosiła prawie 8,1 tys. ha, z czego składowiska, obiekty unieszkodliwiania odpadów wydobywczych – w tym hałdy stanowiły 52,8%, zaś stawy osadowe 47,2%. W ciągu roku zrekultywowano 1,0 ha powierzchni terenów składowania odpadów.

Udział odpadów przemysłowych poddanych odzyskowi wyniósł 48,9%

Odpady komunalne

W 2019 r. zebranych zostało 12,8 mln ton odpadów komunalnych (wzrost o 2,1% w porównaniu z 2018 r.). Na jednego mieszkańca przypadało średnio 332 kg zebranych odpadów komunalnych, co oznacza wzrost o 7 kg w porównaniu z rokiem poprzednim.

Z gospodarstw domowych odebrano 10,8 mln ton odpadów, co stanowiło 84,5% wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych.

Odnotowano wzrost ilości wytworzonych odpadów komunalnych o 2,1% w porównaniu do poprzedniego roku

Tablica 4. Odpady komunalne wytworzone

Wyszczególnienie	2018	2019	2018 = 100
	w tys. ton		
Ogółem	12 485,4	12 752,8	102,1
Odebrane lub zebrane selektywnie	3 608	3 977,4	110,2
Zmieszane	8 877,5	8 775,3	98,8

W 2019 r. funkcjonowało 2190 punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Usługę odbierania odpadów komunalnych świadczyły 1352 przedsiębiorstwa.

Zebrane odpady komunalne w 2019 r. zostały skierowane do następujących procesów:

- odzysk – 7 087,0 tys. ton (55,6%), w tym:
 - recykling – 3 192,1 tys. ton (25,0%),
 - biologiczne procesy przetwarzania (kompostowanie lub fermentacja) – 1 153,2 tys. ton (9,0%),
 - przekształcenie termiczne z odzyskiem energii – 2 741,8 tys. ton (21,5%),
- unieszkodliwienie 5 665, 7 tys. ton (44,4%), w tym:
 - przez przekształcenie termiczne bez odzysku energii – 178,6 tys. ton (1,4%),
 - przez składowanie – 5 487,2 tys. ton (43,0%).

Udział odpadów komunalnych skierowanych na składowiska wyniósł 43,0%

Na koniec 2019 r. funkcjonowało 278 składowisk przyjmujących odpady komunalne, zajmujących łączną powierzchnię 1 670 ha. Ponad 92% z nich wyposażonych było w instalacje służące do odgazowywania, w wyniku czego poprzez spalanie ujętego gazu odzyskano ok. 91 153 tys. MJ energii cieplnej oraz ok. 112 914 tys. kWh energii elektrycznej. W 2019 r. zamkniętych zostało 16 składowisk o łącznej powierzchni około 52,8 ha. W 2019 r. w Polsce zlikwidowano 11 371 dzikich wysypisk, z których łącznie zebrano ok. 26 tys. ton odpadów komunalnych. Na koniec 2019 r. odnotowano istnienie 1873 dzikich wysypisk.

W 2019 r. zlikwidowano 11 371 dzikich wysypisk

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
**Departament Badań Przestrzennych
i Środowiska**
Dominika Rogalińska
Tel: 22 608 31 70

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Ochrona środowiska 2019](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ochrona środowiska](#)

[Zużycie wody](#)

[Ścieki](#)

[Nieczystości ciekłe](#)

[Ochrona powietrza](#)

[Ochrona przyrody](#)

[Odpady](#)